

**Росица Василева,
директор на Детска ясла №35 „Вълшебство“ в София:**

МЕДИЦИНСКИТЕ СЕСТРИ СА НЕЗАМЕНИМИ ПРИ ГРИЖИТЕ И ВЪЗПИТАНИЕТО НА МАЛЧУГАНИТЕ В ДЕТСКИТЕ ЯСЛИ

Росица Василева от 10 години е директор на общинската Детска ясла №35 „Вълшебство“ в ж.к. "Стрелбище" в София . Работила е като медицинска сестра в XIII поликлиника и в НЕЛК.

Завършила е Медицинска академия – София, специалност „Медицинска сестра“. По-късно получава и магистърски диплом по здравен мениджмънт. За да бъде в крак с времето наскоро е записала магистратура по предучилищна педагогика в Софийския университет „Св. Климент Охридски“

В свободното си време обича да чете книги и да рисува. Дори е изографисала някои от стените в ялата.

Съпругът ѝ Васил Василев е офталмолог. Имат две дъщери – голямата учи бизнес администрация и мениджмънт в Германия, а малката е деветокласничка и мечтае да стане лекарка.

- Госпожо Василева, чувала съм , че детската ясла, която ръководите е една от най-хубавите в София, така ли е?

- По усилията, които полагаме с моите колеги и отзивите на родителите, смея да твърдя, че е така. Бих искала да отбележа,, че нашата детска ясла е с изградени традиции и опит в отглеждането и възпитанието на деца през ранната детска възраст –(от 1 до 3 г.) - открита е в далечната 1963-а година. Тя е единствената ясла в столицата, която е специализирана за ранна рехабилитация на деца с увреден слух, като са създадени всички необходими условия за тяхната интеграция с чуващите им връстници. С встъпва-

нето ми в длъжност директор на детска ясла през 2007 г. организирах създаването на знаме на детската ясла, въведох инициативата "Да пораснем заедно", при изпращането на тригодишните ни възпитаници, за да продължат своя житейски път в детските градини, всяка група да засади дръвче, за което децата да се грижат, заедно с издателство „Егмонт-България, които станаха кръстници, дадохме имена на групите на любими герои на децата от приказките: „Снежанка“, „Мечо Пух“, „101 далматинци“ и „Мики Маус“. Разполагаме със специализиран кабинет с двама сурдопедагози, които взимат децата със специални потребности в определени часове, за да се занимават индивидуално с тях.

ИНТЕРВЮ

- С колко групи разполагате и на каква възраст са децата?

- Разполагаме с четири смесени групи, което означава, че в тях има деца от една до три години. Само децата в увреден слух остават при нас до три години и половина, за да можем да постигнем по-добри успехи в тяхното развитие и интеграция. Интеграцията допринася за общото психическо развитие на децата с увреден слух. На базата на подражателния елемент те усвояват знания, умения и положителни навици. Водещ е стремежът да се създават положителни емоции у всички деца, които способстват за укрепване на психиката на децата, стимулират двигателната им активност и речевото им общуване.

- Как избрахте тази трудна и изключително отговорна професия?

- Като малка мечтаех да стана лекарка. Случи се така, че брат ми завърши стоматология, а аз се записах да уча за медицинска сестра, след като първата година не ме приеха в Медицинския факултет. Затова пък моят съпруг е очен лекар.

- Ежедневието Ви без съмнение е изключително напрегнато. Какви са ангажиментите Ви като директор?

- Координирам всички дейности в яслата, отговарям за организирането и осъществяването на хигиенния и протиепидемичния режим, организирам профилактичните и протиепидемичните дейности за предотвратяване и ограничаване на разпространението на заразни и паразитни заболявания, изготвям дневните менюта, а също така и дневните отчети, изработвам план за повишаване на професионалната квалификация на медицинския и помощния персонал, координирам работата между отделните звена на детската ясла.

Яслата ни разполага с детска кухня, в която се приготвя храна не само за нашите възпитаници. От кухнята храна за вкъщи взимат родители на деца, които не посещават яслата. През целия ден трябва да имам поглед какво става в групите, срещам се с родители. Някои от тях се притесняват дали децата им се чувстват добре при нас. Запознавам ги с грижите и дейностите, които осъществяваме.

- Трудно ли се изготвя меню за малчугани?

Росица Василева пред една от своите рисунки, които е направила в детската градина.

- Не е лесно. Според новите изисквания то трябва да е съобразено с новия рецептурник, с определено количество калории, мазнини, белтъчини, да се избягват алергени....

- На какво най-много държат родителите?

- Най-много се вълнуват децата им да са здрави, но в същото време се сърдят когато им връщаме децата, когато се разболеят. Именно тук е парадоксът - някои родители водят децата си в яслата преди да са се излекували напълно, а после се сърдят, че малките често боледуват. Родителите проявяват интерес и каква храна предлагаме на децата. Понякога имат претенции, без да се съобразяват, че ние имаме точно определен бюджет. Месечната такса на дете е 60 лева и тя включва всичко - и грижите, и храната, и заниманията, и режийните. В някои европейски държави например в детските заведения осигуряват само наблюдение над децата за определени часове - родителите приготвят храна,

ИНТЕРВЮ

която детето си носи. Ако на малчугана му се приспи, спи на дюшек на земята. Твърдя, че българските детски ясли и градини са едни от най-добрите в света. Имаме много добра социална политика, но родителите не го оценяват. В чужбина плащат по 400-500 евро такса за ясла или детска градина и срещу това получават само едно почасово гледане – все едно да заведеш детето в някой детски кът да го оставиш да си играе под наблюдение.

- Напоследък медиите съобщиха за няколко случая на грубо отношение на персонала към деца в детски ясли и детски градини. За съжаление у нас се наблюдава винаги на лошите примери, а добрите остават в сянка. Бихте ли обяснили каква е спецификата на работата на медицинските сестри, които работят в детска ясла?

- Освен медицинските задължения – да отглеждат децата, да опазват тяхното здраве и живот - те провеждат мероприятия за правилното им физическо и психическо развитие и възпитание, профилактика и промоция на здравето (закаляване, физически занимания). Съвременните изисквания стават все по-високи и ние сме отговорни не само да се грижим добре за децата, но и да им осигуряваме условия да напредват в знанията и уменията си за сръчност, музикални и физкултурни занимания – учим ги да рисуват, да боравят с пластилин, да играят, да говорят. По принцип в началото на всяка седмица педагогът изготвя програма, с която медицинските сестри се съобразяват и осъществяват с помощта на педагога и детегледачките.

- Колко сестри и детегледачки работят при Вас?

- В една група има по две сестри и две детегледачки. Те работят на две смени, т.е. във всяка смяна има по

една сестра и една детегледачка. Когато децата обядват и се приготвят за сън се събират и четирите.

- Проблемът с недостига на медицински сестри у нас се задълбочава – много болнични отделения са на косъм от закриване заради това, че не може да се набере задължителния минимум на медицински сестри. Вие имате ли притеснения в тази посока?

- Засега не. При мен работят медицински сестри с голям опит, някои от които са в яслата почти от нейното създаване. Но те вече са в пенсионна възраст и вероятно пред мен ще изникне проблемът с намирането на техни заместнички. Младите хора не искат да работят в детски заведения с мотива, че заплатите са ниски, а отговорността е голяма. И това е така – децата са малки и очите ти трябва да са на четири. В една група има по 25 деца – не винаги са всички, но има дни в които се събират. И за тях се грижат една медицинска сестра и една детегледачка. Натоваването на персонала е огромно. Бих искала да отбележа обаче, че нашата работа не е за всеки – да работиш с деца е призвание. На първо място трябва да обичаш децата. Малките веднага разбират дали си искрен с тях и ако наистина е така, ти отвръщат със същото. Когато децата получават нежност и внимание, те искат отново да идват в яслата. Дори има деца, които плачат и не искат да си тръгват от тук. Защото при нас си играят, весело е, организираме им и театрални представления.

- Тези представления за всички деца ли са?

- По принцип, да. При нас редовно минават артисти, които изнасят различни пиеси и децата ги гледат с голям интерес. Освен, че научават нови неща, за тях са важни и емоциите, които изпитват по време на тези представления. Пеят песнички, реагират при определени ситуации. Сега в тази студена зима, когато не могат да излизат навън, за тях детските пиеси са голямо разнообразие. Всъщност нашите възпитаници учат песнички и стихотворения и по време на дневните занимания. Също така имат занимания по рисуване, апликиране, моделират с пластилин, а отскоро имаме и интерактивна дъска, с помощта на която могат да играят и рисуват. Много е важно децата да развиват своите умения, които по-късно ще надграждат в детската градина. Учим децата и да познават цветовете, да броят. Миналата година имахме едно момченце, което знаеше цялата азбука и числата до 100. Обаче си личеше, че родителите се занимават с него вкъщи. За съжаление в днешно време малко родители имат време да се занимават с

ИНТЕРВЮ

децата си и разчитат единствено на нас. Загрижени повече за икономическото оцеляване и благополучие, родителите оставят на по-заден план възпитанието на детето си или оставят това задължение на нас. Казват, че ние сме длъжни да ги научим да ходят на гърне, да се хранят самостоятелно и т. н. Поради тази причина на детската ясла, като първата социална единица, в която попада детето извън семейството, се пада отговорността да положи основите на реално, ефективно, научно обосновано сътрудничество с родителите.

- За да вървят напред децата обаче е нужно да има добра колаборация между екипите в яслата и родителите.

- Точно така е. Това коментирахме наскоро с колеги – въпреки, че науката и техниката в последните години се развива бурно, при децата се забелязва изоставане в развитието. Ако преди те проговаряха до година и половина – две, сега много от тях не могат да говорят до тригодишна възраст. Основната причина е, че контактът между тях и родителите почти липсва. Тъй като възрастните са много заети и уморени, пускат на детето телевизора или филмче на лаптопа и са спокойни. Традиционното детско развитие, без средства за масова комуникация, днес е немислимо. Комуникационните средства днес са се превърнали в „трети родител“ (телевизия, компютри, видео), в развлечение, в любимо занимание (електронните игри). Децата най-напред по телевизията виждат куклен театър, а едва след това в театралните зали. Балет и опера по телевизията, а после в съответните зали. Но анимационните филмчета не развиват речта на детето, тъй като то няма възможност за пълноценен контакт. Съвременните баби и дядовци също са заети и нямат време – много от тях работят, макар да са в пенсионна възраст. През последните няколко години нашата педагожка среща големи трудности да научи децата да казват стихотворения, когато подготвяме тържество.

За да остане детската ясла естествена среда, обуславяща развитието на духовните потребности и интереси на детето е необходимо утвърждаване тенденция за тясно сътрудничество между семейството и детската ясла. Отношенията между родители и персонал да се изграждат на основата на разбирателство, единоумислие и непрекъснато общуване и взаимодействие в името на детето. Целенасочената съвместна дейност между детската ясла и семейството осигурява единен подход в

разкриването на обкръжаващия детето свят и постоянна взаимна информация за цялостното развитие на детето, за неговите интереси, потребности и поведение.

- От време – на време се чуват гласове, че с децата в детските ясли трябва да се занимават само педагози и медицинските сестри не са нужни. Какво бихте отговорили на това абсурдно твърдение?

- При отглеждането на децата в ясла и в детска градина има разлика. Малките деца изискват специфични грижи. Един педагог няма ангажимент да учи детето да се храни, да придобие хигиенни навици, да му смени памперса. А това са неща, които децата трябва да научат в яслата, защото те не идват научени от вкъщи. Медицинските сестри учат децата на много неща – да се събличат, да си събуват и обуват пантофките, да отиват до гърнето при нужда. Освен това сестрите имат сетива и веднага разпознават, ако детето не се чувства добре и знаят как да реагират. В детските градини има по една медицинска сестра, която сутрин проверява децата. В яслата контактът между медицинската сестра и децата от дадена група е непрекъснат. Понякога децата за секунди вдигат висока температура до 40 градуса. В тези случаи медицинската сестра веднага взима мерки да свали бързо температурата, а след това ако се налага звъни на „Бърза помощ“, на родителите. Има деца, които получават гърчове. Кой педагог може да се справят адекватно с такава ситуация?!

ИНТЕРВЮ

- Както вече обяснихте, във Вашата детска ясла има деца със слухови проблеми, които имат възможност да растат заедно с връстниците си. Имате ли наблюдения дали след като напуснат яслата те имат добри възможности да продължат своята социализация?

- Има няколко специализирани детски градини за деца с увреден слух, но въпросът е тези деца, които вече са започнали да напредват в общуването, да имат шанс да отиват и в обикновени детски градини. При нас те остават до три години и половина и някои от тях напредват много бързо, особено

като им поставят слухови импланти. Нашите сурдопедагози се занимават много активно с тях и те започват да общуват пълноценно като другите деца. Някои родители, чиито деца вече са в детска градина, продължават да си водят децата при нас за индивидуални занимания със сурдопедагога.

- Какво Ви помага при толкова много ангажименти да изглеждате така добре?

- Сутрин ставам много рано и задължително правя моите упражнения на домашните фитнес уреди, докато гледам телевизия. Много ме зареждат и контактите с децата. Това обяснявам и на мъжа ми – че когато ми е нервно или не съм в настроение, влизам в една група, гушкам едно-две дечица и всички притеснения избледняват.

- Децата са нашата радост, но ние трябва да сме отговорни към тях. Както казахте, има родители, които са уморени и стресирани и нямат време да обърнат внимание на децата си. Ако един такъв сърдит родител изкара нервите си на своето дете, ефектът от положените грижи на Вашите колеги през деня се губи.

-Така е, родителите не бива да бягат от отговорност. Не може да родят едно дете и после да очакват за него да се грижат предимно институциите. Семейството е първата възпитателна среда за детето, в него детето расте, възпитава се, усвоява нравствените норми и ценности. През първите 7 години статусът на детето се определя от статуса на родителите му.

По силата на въздействие върху детето, семейството е незаменима, но недостатъчна среда за израстването му. Семейството, като уникална възпитателна среда, и детската ясла не трябва да се противопоставят нито да се възприемат като взаимозаменяеми, а да бъдат равнопоставени, взаимно допълващи се партньори, обединени от грижата за общ субект - детето. В семейството родителите са първоучители на своето дете. Те имат безспорна роля за социализацията му и спомагат за приобщаването му към общочовешките ценности.

Разговора води Румяна Милева

Публикувано в Електронния бюлетин на БАПЗГ, брой 1/2017 г.